

Aanmeldingsprocedure voor praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs is een zelfstandige schoolsoort en bedoeld voor leerlingen die overwegend een orthopedagogische en orthodidactische benadering behoeven. De leerlingen krijgen bij het praktijkonderwijs (Pro) les in kleinere klassen, met minder verschillende docenten. Er is aandacht voor persoonsontwikkeling, leerachterstanden en het aanleren van ontbrekende vaardigheden. Pro-scholen mogen leerlingen alleen plaatsen als zij een toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs hebben. Het samenwerkingsverband-VO wijst deze toe. De basisschool stelt een leerlingdossier samen waaruit de noodzaak voor praktijkonderwijs blijkt.

Voor welke leerlingen is dit onderwijs

Praktijkonderwijs is er voor leerlingen met een leerachterstand groter dan 50% op tenminste twee van de vier domeinen, waarvan tenminste een van deze domeinen begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen is. De IQ-score ligt in de range vanaf 55 tot 81. In het document 'Leerling kenmerken' ([Leerlingkenmerken-en-onderwijsbehoeften-v27-juni-2022.pdf \(swv-vo-mhr.nl\)](#)) vind je een nadere beschrijving van de kenmerken van een Pro-leerling.

De procedure in groep 8

Afstemming met het SWV-VO-MHR

Basisscholen melden de leerlingen met leerachterstanden met het startformulier in OT-POVO. Dit blad vind je op het tabblad Zorgprocedure (klikken op startformulier). Ouders tekenen dit ingevulde formulier omdat ze toestemming moeten geven voor eventueel aanvullend onderzoek. Het startformulier moet uiterlijk 15 november worden ingevuld. Dan hoeft nog niet alle informatie van de leerling, zoals IQ-onderzoek of adaptieve toetsen beschikbaar te zijn. Dit kan dus nog worden ingevuld met toetsen uit het vorig schooljaar. Het gaat erom dat ze bekend zijn bij het samenwerkingsverband, zodat de te nemen stappen tijdig begeleid kunnen worden.

Bij de leerlingen met een voorlopig advies Pro dient namelijk specifieke onderwijskundige informatie te worden aangeleverd om te beoordelen of ze in aanmerking komen voor Pro. Het gaat om een IQ-onderzoek en toetsen van het leerlingvolgsysteem die binnen het OKR worden omgezet in didactisch niveau (dle). Zie de separate 'Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro' ([Lwoo en pro - Samenwerkingsverband VO/VSO Midden Holland & Rijnstreek \(swv-vo-mhr.nl\)](#)) met belangrijke informatie over welke toetsen zijn toegestaan / worden geadviseerd, het adaptief toetsen, het door- en terug toetsen.

Indien er een recent IQ-onderzoek ontbreekt, geef je dit aan op het startformulier. Geef daarbij ook aan of je zelf de afname op school gaat organiseren of dat je wenst dat de leerling wordt opgeroepen voor een NIO onderzoek in de regio. Als de leerling achterstanden van circa 1,5 jaar of meer heeft, kan het deelnemen aan een NIO afname die wordt georganiseerd door het SWV. Hieraan zijn voor de school geen kosten verbonden. Ouders en basisschool krijgen hierover bericht. Het afnemen van testen start vanaf begin november, op volgorde van binnenkomst.

Betreft het een leerling met flinke leesproblemen of andere problemen waardoor deelname aan een groepsonderzoek minder passend is, dan zal het secretariaat je hierop wijzen en adviseren een individuele IQ test af te laten nemen. Dit gaat dan buiten het SWV om.

Als de basisschool een geldige IQ- test heeft, graag een scan van het verslag met het profielblad – voorzien van de handtekening van de bevoegd deskundige en de datum – toevoegen.

Het secretariaat Pro van het SWV bekijkt of de gegevens van de leerling compleet zijn en of nader onderzoek, vaak de intelligentietest, nodig is. Het secretariaat koppelt de aanvullende gegevens en het advies met betrekking tot de aanvraag Pro terug aan de basisschool. De aanvullende gegevens (bijvoorbeeld de behaalde IQ scores) worden toegevoegd aan het OKR. De ouders krijgen de uitslag van het IQ-onderzoek via de post. De PO-school maakt het OKR af. De VO-school besluit uiteindelijk of zij voor de betreffende leerling een TLV Pro aanvraagt.

In je regio wordt in november/december een bijeenkomst “Twijfeldossiers pro” georganiseerd. Je kunt daar met de beoogde VO-scholen voor Praktijkonderwijs bespreken of zij de leerling kunnen bieden wat hij/zij nodig heeft. (Zie [Lwoo en pro - Samenwerkingsverband VO/VSO Midden Holland & Rijnstreek \(swv-vo-mhr.nl\)](#) voor de datum van deze bijeenkomst in jouw regio).

De doorstroomtoets en het definitieve schooladvies

De doorstroomtoets hoeft niet te worden gemaakt door:

1. Leerlingen die korter dan vier jaar in Nederland wonen en de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersen.
2. Leerlingen die een ontwikkelingsperspectief hebben met als verwachte uitstroombestemming vso-arbeidsmarkt of vso-dagbesteding.
3. **Leerlingen met een IQ lager dan 75** volgens een recente IQ-test die voldoet aan de criteria van de Cotan. Als de IQ-test ouder is dan twee jaar, dienen gegevens uit het leerling- en onderwijsvolgsysteem te bevestigen dat de ontwikkeling van de leerling niet verder is dan het niveau van eind groep 5 van het basisonderwijs.

Mocht de leerling met voorlopig schooladvies Praktijkonderwijs toch de doorstroomtoets maken, houd dan rekening met het volgende: ***er hoeft niet heroverwogen te worden als een leerling een voorlopig schooladvies pro kreeg, maar de eindtoets maakt op niveau pro/vmbo bb. Er kan uit de toets namelijk geen enkelvoudig advies praktijkonderwijs (pro) komen, omdat de kenmerken voor dat advies niet getoetst kunnen worden met de eindtoets.***

Tijdspad

Meld alle Pro-leerlingen aan via het startformulier, **uiterlijk 15 november**. Dit betekent dat dan ook het gesprek met de ouders moet hebben plaatsgevonden.

Het OKR moet voor Pro-leerlingen **gereed zijn op 1 april**. Ook dient de leerling op 1 april te zijn aangemeld bij de VO-school door de ouders. Zodra de VO school gekozen is, word je verzocht dit door te geven aan het SWV, via ctamhr@swv-vo-mhr.nl.

Het aanvragen van de TLV Pro bij het SWV wordt uitgevoerd door het VO nadat de leerling daar is aangemeld.

Specifieke aandachtspunten

Algemene aandachtspunten

- Geef de ouders inzage in datgene wat je in Onderwijstransparant opneemt en maak hen tevens duidelijk dat zij altijd hun zienswijze mogen toevoegen. In Onderwijstransparant is deze werkwijze precies aangegeven. De vraag: “hebben de verzorger(s) inzage gehad?” moet met ja beantwoord worden. Is dit nee of niet ingevuld dan blokkeert het op definitief zetten en zie je een melding dat deze vraag nog positief moet worden beantwoord.
- Voor een besluit van het SWV zijn altijd voldoende recente toetsen nodig. Het IQ-onderzoek mag maximaal 2 jaar oud zijn en de adaptieve toetsen moeten in groep 8 zijn uitgevoerd.

Aantonen leerachterstanden

- Sommige scholen nemen klassikaal geen toets technisch lezen meer af. Voor de aanvraag Pro moet op twee gebieden leerachterstand zijn aangetoond. Het kan dus nodig zijn om de leerling individueel te toetsen op technisch lezen.
- Bij de toets voor technisch lezen altijd alle drie de DMT-kaarten gebruiken, anders kan de aanvraag niet in behandeling worden genomen.
- Bij leerlingen aan de bovengrens van Pro is het moment van toetsen van belang voor de dle. Het kan voorkomen dat je wordt gevraagd een tweede adaptieve toets in januari uit te voeren om de dle van de leerling goed te bepalen.
- De test Woordenschat is niet toegestaan. Voor toegestane middelen kun je de lijst raadplegen die ook op de website staat.

IQ-onderzoek en SEO

- Meld op het startformulier of een leerling dyslexie heeft. In dat geval is het van belang te weten hoe goed de leerling de leerachterstandtoets zelfstandig maakt (dus zonder voorlezen).
- De NIO is niet in alle gevallen een geschikte IQ test. In een aantal situaties is het verstandig om voor een individuele test, zoals de WISC –V te kiezen, namelijk bij stevige ADHD, bij forse concentratie problemen, bij zwaardere dyslexie, en bij erg laag functioneren.
- De WISC-III staat niet meer op de lijst van toegestane middelen voor toelating Lwoo / Pro. Dit betekent dat je de WISC-V (of een andere toegestane test voor het meten van IQ) moet afnemen.
- De WISC-V is goedgekeurd als instrument met minimaal 10 subtesten.
Er is landelijk afgesproken door beroepsverenigingen van orthopedagogen, psychologen en GZ-psychologen dat er geen exacte cijfers meer worden gegeven in een IQ verslag bij de WISC-V. Dit is vanwege de betrouwbaarheid van de interval. Dit is het enige dat met 90 of 95% betrouwbaarheid gegeven kan worden en de exacte cijfers doen daarmee geen recht aan de resultaten van de leerling. Dit betekent dat we als CTA hanteren dat het IQ binnen de interval moet vallen. Bijvoorbeeld: een Pro aanvraag met een WISC-V IQ met een interval op het TIQ van 72-86 komt in aanmerking voor een Pro TLV, uiteraard alleen indien de leerachterstanden ook richting Pro wijzen. Van sommige onderzoekers zal je misschien wel puntscores krijgen (omdat de meningen nog wat verdeeld zijn over de aanpak), indien je ze hebt geef je die puntscores. Ook voor het invullen van OT betekent dit iets. Als je puntscores hebt vul je die in bij het veld IQ. Indien je een verslag met enkel intervallen hebt gehad dan vul je de interval in. Je kunt in de

betreffende velden in OT geen leestekens en spaties gebruiken, bijvoorbeeld een interval van 85 - 95 geef je dan weer als 8595.

Een ander voorbeeld is het SEO onderzoek. Dit moet volgens de regels bij een IQ hoger dan 90 afgenomen worden. Omdat we geen harde cijfers hebben bij de WISC-V is de afspraak dat indien meer dan 50% van de interval boven de 90 is (bij nieuwkomers boven de 100) we dan vragen om de SEO onderbouwing. Bijvoorbeeld: TIQ betrouwbaarheidsinterval is 85-100. Dan willen we een SEO onderbouwing, omdat meer dan 50% van de intervalscore boven de grens van 90 ligt. Is de interval van het TIQ bijvoorbeeld 80-95, dan vragen we geen SEO omdat minder dan 50% van de interval boven de grens van 90 uit komt.

- Zowel bij de WISC-V als de IDS-2 ontvangt het SWV graag alle testonderdelen (dus niet de verkorte test).
- De module sociaal emotioneel van de IDS-2 mag niet gebruikt worden voor SEO.

ISK

- De afspraak voor nieuwkomers is dat we alleen SEO onderzoek vragen bij een IQ van meer dan 100 punten. De afspraak geldt voor alle leerlingen die nog geen 2 jaar in Nederland zijn (dus los van of zij naar een ISK of een reguliere VO-school of een Pro-school gaan).
- Indien leerlingen vanuit de ISK naar een school gaan buiten onze regio, dan gelden de afspraken en regels van die betreffende regio waar de toewijzing of TLV aangevraagd dient te worden. Dus indien een leerling bij ons op de ISK zit en naar een Pro school in een ander SWV gaat, dan gelden de regels en afspraken van dat SWV en niet de uitzonderingen die wij hebben voor leerlingen binnen ons SWV.

Aanvraag en plaatsing Praktijkonderwijs vanuit andere regio's

Het aantal plaatsen in het Praktijkonderwijs in deze regio kent een maximum. Daarom geven de scholen voorrang aan leerlingen uit de eigen regio. Vanaf 1 april voeren de Praktijkscholen de eerste ronde plaatsingen uit voor de leerlingen uit de regio MHR. Als vervolgens nog plekken beschikbaar zijn, voeren zij vanaf 1 mei de tweede ronde plaatsingen uit voor de leerlingen uit andere regio's. Ons werkgebied omvat de werkgebieden van de samenwerkingsverbanden VO en PO in onze regio Midden-Holland Rijnstreek (SWV VO/ VSO MHR omvat: Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard (exclusief de kernen Krimpen a/d Lek en Lekkerkerk), Nieuwkoop, Waddinxveen en Zuidplas (exclusief de kern Nieuwerkerk aan den IJssel). Het swv PO Midden-Holland omvat het een deel van het gebied van het swv vo/vso alsmede de kernen Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk. Het swv PO Rijnstreek omvat: een deel van het gebied van het swv vo/vso MHR alsmede de kernen Woubrugge, Rijnsaterswoude en Leimuiden, behorende tot de gemeente Kaag en Braassem.

Op grond van historie worden tot de werkregio gerekend de leerlingen die woonachtig zijn in de kernen Cabouw (postcode 3411), Polsbroek en Polsbroekerdam (postcode 3415), behorende tot de gemeente Lopik, de kern Hekendorp behorende tot de gemeente Oudewater. Voorts zullen leerlingen die woonachtig zijn in Oudewater en aantoonbaar tot en met de eindgroep een school voor SBO bezocht hebben in Gouda tot de eerste tranche van toelating worden gerekend.

De Praktijkschool verzorgt de aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) Pro. Echter, wanneer er geen plaats is voor een leerling van buiten de regio, vraagt de Praktijkschool ook geen

TLV aan. Daarom adviseert het samenwerkingsverband aan basisschool en ouders de volgende werkwijze. Zorg als basisschool voor voor melding van de leerling bij het eigen samenwerkingsverband VO en werk aan het completeren van het dossier. Ouders melden de leerling aan bij zowel de Praktijkschool naar keuze als bij een Praktijkschool in de eigen regio. Indien de leerling geplaatst wordt bij de Praktijkschool in regio MHR, vraagt deze de TLV aan bij het samenwerkingsverband VO MHR. Indien plaatsing in de regio MHR niet mogelijk is, vraagt de Praktijkschool in de eigen regio de TLV aan bij het eigen samenwerkingsverband.

Vragen over Pro

Voor vragen over Pro kun je contact opnemen met het secretariaat pro van het samenwerkingsverband via email: ctamhr@swv-vo-mhr.nl of telefonisch met Mariëtte Verdoes, 0182 699765, keuze 2, bereikbaar op maandag, dinsdag en donderdag.

